

Verksamhetsberättelse 2018

Årsredovisning 2018

Ordföranden

Om 2017 var ett kongressår så var 2018 ett valår. Händelser som båda påverkade distriktets arbete och prioriteringar. Under tiden fram till valet arrangerade distriktet tre stora utfrågningar av våra landstingspolitiker med fokus på äldres hälsa och tillgång till adekvat sjukvård. Vi har också på distrikts- och riksnivå träffat företrädare för de politiska partierna. Vidare drev vi kampanjen "Kryssa en senior" bl.a. genom annonser i samtliga Mitti-tidningar inom distriktet. Vi lyckades också få in en debattartikel om undernäring i nästan samtliga Mitti-tidningar. Hela organisationen samlades också kring tre prioriterade områden som vi drev i valrörelsen under rubriken Ett tryggare liv som senior: Trygg ekonomi, Tryggt boende och Trygg vård och omsorg.

Nu gäller det att följa upp alla vallöften, så att de infrias och att bevaka att ändrade majoriteter i kommuner och landsting inte bidrar till försämringar för våra seniorer. Ett vallöfte var att lagstifta om att alla kommuner ska ha kommunala pensionärsråd. Många vallöften handlade också om pensioner och skatter, d.v.s. pensionärernas ekonomi. Utvecklingen har under de senare åren varit allt annat än positiv. Andelen äldre i Sverige som riskerar fattigdom enligt EUs beräkningar har ökat de senaste åren och från att ha haft en topposition ligger vi numera sämst till bland våra nordiska grannländer. På riksnivå kan konstateras att representationen av seniorer i riksdagen blev en stor besvikelse. Endast sex personer över 65 år kom in i riksdagen, vilket motsvarar 1,7% av totala antalet ledamöter, vilket ska jämföras med att i valmanskåren är motsvarande andel 27%. Däremot ser representationen i kommuner och regioner betydligt bättre ut, vilket är värt en närmare analys.

Region Stockholm är numera den enda region i Sverige där hemsjukvården inte har kommunaliserats. Det är en allmän bedömning att det dröjer innan frågan åter kommer att tas upp. I stället börjar alternativa lösningar att diskuteras. Många nämner Norrtälje och Tiohundra som ett alternativ för att uppnå den "sömlösa" vård som är så viktig för inte minst för oss äldre.

Medlemsutvecklingen under 2018 har varit negativ. Det gäller inte bara vårt distrikt utan det gäller även på riksnivå. Även om vi måste satsa resurser på att attrahera presumtiva medlemmar, inte minst bland yngre seniorer, bör fokus i större utsträckning under 2019 ligga på att behålla våra medlemmar. Allt för många medlemmar hoppar av sitt medlemskap av olika anledningar bara efter 1-2 år, vilket måste tolkas som att medlemskapet inte kan erbjuda det man har förväntat sig. Det finns inga standardsvar på hur trenden ska vändas utan varje förening måste göra sin egen analys. Vi kan samtidigt notera att föreningar har svårigheter att rekrytera medlemmar till olika förtroendeuppdrag. Hör dessa frågor ihop? Kan det vara så att vi inte lyckas få till stånd ett ökat intresse och engagemang för att ta på sig olika uppdrag har att göra med att vi inte "ser" dessa medlemmar, varför de helt och hållet lämnar sitt medlemskap.

När jag skriver dessa rader befinner vi oss i startgroparna på ett stort projekt, "Vårdcentralpatrullen" där vi i samverkan med övriga pensionärsorganisationer ska intervjuva samtliga vårdcentraler i länet. Det kommer att krävas många intervjuare och gensvaret har

varit ett överraskande positivt engagemang från medlemmar som vi i många fall inte träffar i andra sammanhang. Vilken samlad kompetens som finns bland våra medlemmar!

Vi måste också arbeta med att förändra den omvärldsbild som många har av oss som pensionärer och framhålla vilken betydelse vi som organisation spelar i hela samhället. Vi är inte heller en homogen grupp, där alla tycker lika och har samma behov. I stället måste samhället betrakta oss som de individer vi är och se oss som en resurs med värdefulla erfarenheter som vi gärna delar med oss till yngre generationer.

Nu ser vi fram emot ett spännande och händelserikt 2019, då vi ska uppmärksamma att det är 80 år sedan förbundet bildades. Förberedelserna inför kongressen 2020 kommer också att märkas av, inte minst under hösten då bl.a. förslag till nya stadgar ska remitteras. Dessutom är Stockholmsdistriktet värd för kongressen. Vidare kommer vi att tillsammans med övriga pensionärsorganisationer arbeta med "Vårdcentralpatrullen" för att belysa hur vårdcentralerna är anpassade för äldre. Ett annat samarbetsprojekt som jag hoppas kommer att engagera alla våra föreningar är det samarbetsprojekt mot ensamhet som påbörjats hösten 2018.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till medarbetarna på kansliet, styrelsens ledamöter och alla aktiva medlemmar som tillsammans bidragit till verksamheten 2018. Vidare vill jag rikta ett stort tack till Region Stockholm och Stockholms stad för det ekonomiska bidrag som distriktet erhållit. Ett stort tack riktas också till Studieförbundet Vuxenskolan för såväl ekonomiskt stöd som gott samarbete.

Verksamhetsberättelse 2018

Styrelsen för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet får härmed avge sin förvaltningsberättelse 2018

Styrelse

Monica Ulfhielm, ordförande
Ritva Elg, vice ordf.
Ann Hedberg Balkå, vice ordf.
Anders Runelund, kassör från 2018-04-12
May-Lis Rombo
Christina Björklund
Lena Hedquist
Eva Öhbom Ekdahl
Maris Sedlenieks från 2018-04-12
Margareta Sutton från 2018-04-12
Monia Sturén från 2018-04-12

SPF Seniorerna Boo
SPF Seniorerna Österåker
SPF Seniorerna Järfälla
SPF Seniorerna Katarina Sofia
SPF Seniorerna Rurik Norrtälje
SPF Seniorerna Brännkyrka Älvsjö
SPF Seniorerna Bromma
SPF Seniorerna Saltsjöbaden
SPF Seniorerna Katarina Sofia
SPF Seniorerna Runstenen Haninge
SPF Seniorerna Nacka

Presidiet

Monica Ulfhielm
Ritva Elg
Ann Hedberg Balkå

Revisorer

Jesper Eriksson

Staffan Zander

Gun Tingsvall
Inga-Lill Larsson

Auktoriserad revisor, ordinarie
Baker Tilly Mapema AB
Auktoriserad revisor
Baker Tilly Mapema AB
Ordinarie, SPF Seniorerna Stureby
Ersättare, SPF Seniorerna Maria-
Högalid

Valberedning

Irene Svensson
Jens Vollmer
Ninni Engstrand
Anne Utter
Claes Hero

SPF Seniorerna Fruängen-Liljeholmen
SPF Seniorerna Botkyrka
SPF Seniorerna Draken Kungsholmen
SPF Seniorerna Solrosen Solna
SPF Seniorerna Österåker

Kansli

Shahla Safari
Diana Thoor-Kalén
Susanna Jakobsson

Kanslichef 100 %
Administratör 80 %
Administratör 75 %

Representation i och för förbundet

Förbundsstyrelsen

Birgitta Borg, SPF Seniorerna Draken Kungsholmen från 2014-06-12

Ordinarie
ledamot

Richard Olsson, SPF Seniorerna Nacka från 2017-06-15

1:e vice
ordförande

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo från 2017-06-15

Ordinarie
ledamot

Revisorer

Arne Johannesson, SPF Seniorerna Norrmalm

Ordinarie
ledamot

Förbundets valberedning

Ingela Lindberger, SPF Seniorerna Tibble Täby från 2017-06-01

Förbundets stadgegrupp

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo

Socialstyrelsens Äldreråd

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo

Suppleant

Blomsterfondens styrelse

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo

Ingegerd Thorngren, SPF Seniorerna Saltsjöbaden

Ordinarie *
Ersättare*

Sveriges konsumenter, styrelse

Maris Sedlenieks, SPF Seniorerna Katarina Sofia

Patient- och Brukarrådet, Myndigheten för Vård- och omsorgsanalys

Ann Hedberg Balkå, SPF Seniorerna Järfälla

*Formellt är det SPF Seniorerna som har rätt att nominera styrelseledamöter.
P.g.a. verksamhetens geografiska läge har Förbundet delegerat till
Stockholmsdistriktet att nominera ledamöter.

Övrig representation

Distriktets representanter i styrelser och samverkansråd

Landstingets pensionärsråd (LPR) utses för den politiska mandatperioden

Monica Ulfhielm	SPF Seniorerna Boo	Ordinarie
Eva Öbom Ekdahl	SPF Seniorerna Saltsjöbaden	Ordinarie
Birgitta Borg	SPF Seniorerna Draken Stockholm	Ersättare
Ritva Elg	SPF Seniorerna Österåker	Ersättare

Stockholms läns läkemedelskommittés brukarråd

Anders Magnusson	SPF Seniorerna Botkyrka
------------------	-------------------------

Trafikförvaltningens samverkansråd

Alexandra Birk	SPF Seniorerna Huddinge	Ordinarie
Barbro Erlandsson	SPF Seniorerna Vällingby	Ersättare

Tillväxt- och Regionplaneförvaltningen

Kjell Jonasson	SPF Seniorerna Östertälje
Anita Gröning Persson	SPF Seniorerna Järfälla

Locum

Olle Eriksson	SPF Seniorerna Vällingby
Per Eckerbom	SPF Seniorerna Karlaplan

Patientnämnden

Christina Gabriella Zaunders	SPF Seniorerna Idun
Eva Öbom Ekdahl	SPF Seniorerna Saltsjöbaden

Landstingets kulturförvaltning

Anders Björendahl	SPF Seniorerna i Väsby
Shahla Safari	Kanslichef

HSF:s Samverkansråd

Eva Lantz	SPF Seniorerna Maria-Högalid
Ritva Elg	SPF Seniorerna Österåker

Samverkansrådet KS/HS (F.n. inte aktivt)

Olle Eriksson	SPF Seniorerna Vällingby
Moa Bern	SPF Seniorerna Saltsjöbaden

Folktandvårdens äldreåd (F.n. inte aktivt)

Anders Magnusson	SPF Seniorerna Botkyrka
Eva Lantz	SPF Seniorerna Maria-Högalid

Samverkansrådet DS (F.n. inte aktivt)

Lennart Elg	SPF Seniorerna Österåker
Jan Halldin	SPF Seniorerna Idun

Samverkansrådet SLSO

Christina Teiner	SPF Seniorerna Katarina Sofia
Monica Ulfhielm	SPF Seniorerna Boo

Samverkansrådet SÖS

Birgitta Brynnel	SPF Seniorerna Vendelsö-Brandbergen
Astrid Kågedal	SPF Seniorerna Maria-Högalid

Samverkansrådet Södertälje sjukhus

Caisa Ekstrand	SPF Seniorerna Holmfast
Ann Catrin Rydbjer	SPF Seniorerna Holmfast

KPR Stockholm utses för varje kalenderår

Christina Folke	SPF Seniorerna Kungsholmen S:t Erik	Ordinarie
Lena Hedquist	SPF Seniorerna Bromma	Ordinarie
Anders Lidbeck	SPF Seniorerna Draken Stockholm	Ordinarie

Irene Svensson	SPF Seniorerna Fruängen-Liljeholmen	Ersättare
Yvonne Wendt	SPF Seniorerna Gärdet-Djurgården	Ersättare
Anne-Marie Bergström	SPF Seniorerna Mälarhöjden-Hägersten	Ersättare

Äldrecentrum

Lena Hedquist	SPF Seniorerna Bromma
Ann Hedberg Balkå	SPF Seniorerna Järfälla

NTF:s äldre trafikråd

Staffan Smedberg	SPF Seniorerna Boo
------------------	--------------------

Studieförbundet Vuxenskolan, Stockholms stad

Karin Wilborg	SPF Seniorerna Bromma
---------------	-----------------------

Studieförbundet Vuxenskolan, Stockholms län

Jens Vollmer	SPF Seniorerna Botkyrka
--------------	-------------------------

Nestors Seniorråd

Eva Öhbom Ekdahl	SPF Seniorerna Saltsjöbaden
------------------	-----------------------------

Verksamheten

Distriktsstämman

Årsstämman hölls den 12 april på Birger Jarl Conference, Stockholm. Närvarande vid stämman var 122 ombud varav 72 från länet och 41 från staden. Därutöver deltog styrelsens ledamöter, kanslipersonal samt inbjudna gäster.

Föreningar och medlemmar

Medlemsantalet var vid årets början 46 475 och vid årets slut 45 783 medlemmar, vilket innebär en nettominskning med 632 medlemmar, d.v.s. -1,49 %. 11 föreningar har ökat sitt medlemsantal, 49 föreningar har minskat och två föreningar har oförändrat medlemsantal. Antalet avlidna under året var 1398 personer. På förbunds nivå har antalet medlemmar minskat från 263 826 till 261 397 d.v.s. -2429 eller -0,92 %. Under året har en fusion ägt rum genom att SPF Seniorerna Katarina och SPF Seniorerna Sofia den 21 mars har gått samman. Den nya föreningen heter SPF Seniorerna Katarina Sofia, Distriktet består numera av 62 föreningar.

Studieverksamhet

Studieverksamhet har inom Stockholmsdistriktet bedrivits tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan, vilket innebar 372 grupper med 4 676 deltagare och 1 106 st. kulturarrangemang med 46 807 deltagare.

Styrelsens arbete

Styrelsen har haft tio och presidiet tio sammanträden. Distriktsstyrelsens planeringsdagar genomfördes den 18 april, 1 februari och 30 augusti på distriktskansliet och den 28-30 november ombord på båt. Två konferenser riktade till distriktets föreningsordförande ägde rum den 19 april och 18-19 september.

Ansvarsområden (AO)

Verksamheten bedrivs i Ansvarsområden (AO) och projekt. Dessa korrigeras årligen något med hänsyn till styrelseledamöternas intresseområden och erfarenheterna av det gångna årets arbete. Varje styrelseledamot ingår i minst ett AO och en styrelseledamot är sammankallande. Ansvar för enskilda sakfrågor kan fördelas bland styrelseledamöterna. Det ankommer på varje AO att vid behov knyta särskild expertis till sig. För uppgifter som kräver tidsbegränsad insats kan projektgrupper tillsättas.

Följande Ansvarsområden finns inom styrelsen:

- **Strategi och Utveckling (Målområde: En organisation i tiden)**
 - Ledarskap, distriktets arbetsformer, ordförandekonferenser, distriktsstämma, planeringskonferenser, "inspirationsdag" medlemsutveckling, "early warnings"
- **Medlemsvård och rekrytering (Målområde: Fler och engagerade medlemmar)**
 - Programdag, resor event medlemsförmåner, distriktstävlingar

- **Äldrepolitik (Målområde: En stark röst för Seniorerna)**
 - Kommunala vård- och omsorgsfrågor inkl. KPR/SPR, hälso- och sjukvårdsfrågor inkl. LPR och landstingets olika samverkansorgan, samhällsplanering, folkhälsa.
- **Marknad och Kommunikation (Målområde: Öka vår synlighet)**
 - Marknadsföring, mässor, information, sociala medier
- **Övrig löpande verksamhet:**
 - Stockholmsgruppen
 - Ekonomi och avtal
 - Externa kontakter och representation
 - Drift och administration
 - Supportgrupp

Prioriteringar 2018

- Valfrihet
- Boende
- Åldersdiskriminering
- Kommunikation

Styrelsens ansvarsområden, verksamhetsredovisning

Strategi och Utveckling (Målområde: En organisation i tiden) Ansvariga: Margareta Sutton (sammankallande), Lena Hedquist, Anders Runelund

Efter föreningarnas årsmöten har distriktet under våren erbjudit utbildningar för nya ordförande, sekreterare, medlemssekreterare och kassörer. Antalet som var intresserade av att delta i utbildningen för nyvalda ordförande och sekreterare var så stort att utbildningen fick dubbleras. Syftet med utbildningen var dels att ge en fyllig information om förbundets och distriktets verksamhetsområden i förhållande till den lokala föreningens samt att belysa områden som ingår i uppdraget som ordförande respektive sekreterare. Samtliga utbildningar som ordnats för nya funktionärer har varit mycket uppskattade. Kursen för valberedare under ledning av Rune Nilsson ägde rum på Tollare folkhögskola i september och var mycket uppskattad av deltagarna

Vårens ordförandekonferens hade som tema "Rekrytera nya medlemmar samt behålla gamla medlemmar." Följande konsulter ansvarade för programmet: Rolf Lindahl och Magnus Elfgren från Vintage people. Vid utvärderingen framkom önskemål om att nästa ordförandekonferens skall bygga på deltagarnas egna behov och erfarenheter.

Temat för höstens ordförandekonferens var "SPF Seniorerna nu och i framtiden." Under konferensen behandlades följande områden.

- Distriktets support till föreningarna.
- Kan effektivare styrelsearbete rädda nedläggningshotade föreningar?

- Hur kan din förening arbeta för att locka nya medlemmar och behålla gamla medlemmar?

Konferensen byggde helt och hållet på deltagarnas eget kunnande, egna erfarenheter och ett givande erfarenhetsutbyte. Utvärderingen visade att detta upplägg var mycket lyckat. Önskemål framfördes att resultatet av konferensen ska tillvaratas vid planering av nästa ordförandekonferens.

I november anordnade distriktet en dialogkonferens med föreningarnas ordförande och vice ordförande inom ramen för förbundets stadgrupp. Att rekrytera styrelseledamöter inte minst på föreningsnivå är en av de viktigaste framtidsfrågorna och diskuteras f.n. på alla nivåer inom organisationen. Denna fråga är också en viktig utgångspunkt i det arbete som bedrivs i stadgruppen och hur de nya stadgarna ska underlätta föreningarnas arbete. Syftet var att ge tillfälle för deltagarna att lämna synpunkter och förslag till stadgruppens arbete.

Gruppen har också bidragit med stöd inom ramen för sitt uppdrag att stödja föreningar där olika former av problem uppstått.

Årets verksamhet avslutades med att kansliet anordnade glöggmingel vid tre tillfällen på sedvanligt sätt strax före jul. Kassörer, medlemssekreterare och ordföranden fick möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter och ställa frågor under informella former. Tyvärr var deltagantalet lågt. Det finns därför anledning att analysera och eventuellt ompröva formerna för den här typen av möten av informell karaktär. Bland deltagarna var arrangemanget uppskattat.

Medlemsvård och Rekrytering (Målområde: Fler och engagerade medlemmar)

Ansvariga: Monia Sturén (sammankallande), May-Lis Rombo, Maris Sedlenieks

Distriktet har för närvarande fem träffpunkter: Café Opera, Tekniska Museet, Kulturhuset, Berwaldhallen och Världskulturmuseerna.

Vid två tillfällen har det arrangerats mycket välbesökta eftermiddagar med mingel och underhållning på Café Opera.

Genom samarbetet med Dramaten och Stadsteatern ges medlemmarna flera erbjudanden om rabatterade priser.

Distriktet har samarbete med följande researrangörer: Reseskaparna, Lotus Travel och CK:s resor. Vidare finns avtal med Tallink Silja, Viking Line och Birka Cruises.

Som företrädare för SPF Seniorerna har gruppen deltagit i ett antal medlemsresor, två resor med Viking Line och en med Birka Cruises.

I september deltog vi med egen monter på Hälsans Dag som årligen arrangeras av 1,6 mil klubben.

I november genomfördes Event 2018 på Intiman, med cirka 180 deltagare. Förutom information om SPF Seniorerna hölls föredrag om mat och livsstil och tid erbjöds för mingel

innan dagen avslutades med musikunderhållning. Christina Möller, Alexandra Charles, Björn Eriksson och Anders Linder framträdde.

En rekryteringsgrupp med deltagare från föreningar i distriktet har haft sitt första sammanträde.

Äldrepolitik (Målområde: En stark röst för Seniorerna) Ansvariga: Ritva Elg (sammankallande), Ann Hedberg Balkå, Eva Öhbom Ekdal och Lena Hedquist.

Regelbundna möten med politiker och tjänstemän äger rum inom ramen för Landstingets Pensionärsråd (LPR) och de kommunala pensionärsråden (KPR) inklusive Stadsdelarnas Pensionärsråd (SPR) i Stockholms stad. Inom landstingets olika förvaltningsorgan med pensionärsråd är också Stockholmsdistriktet representerade. Särskilt bör framhållas samverkansråden inom Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen, HSF, Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, och Trafikförvaltningen.

Under året har två enkäter till samtliga företrädare inom SLLs olika samverkansorgan genomförts. Resultatet ska ligga till underlag för fortsatt utveckling av rådets fortsatta arbete.

Äldreomsorg

Vårens seminarier handlade om den snabba utvecklingen av nätläkare exemplifierad av företrädare från Dr. Kry, Apotekens nya och utökade roll, Processen kring utskrivningsklara och den nya lagen fr.o.m. 1 januari 2018 samt en Hörselombudsträff, där information om hörselnedsättning, behandlingsmetoder, nya hjälpmedel på marknaden, operationer, vårdval av hörapparater. En föreläsning om afasi och andra språksvårigheter t ex efter stroke genomfördes i samarbete med Afasiförbundet och Studieförbundet Vuxenskolan.

Höstens seminarier handlade om Brott mot äldre, där polisen och Brå presenterade statistik samt det förebyggande arbete som bedrivs. Många goda tips delades ut för att undvika att hamna i bedragarnas fällor. Seminariet Vem tar hand om mig efter sjukhusvistelsen? innehöll äldres resa till, genom och ut från sjukhus, rapport över de äldremottagningar som finns i landstinget samt lagen om utskrivningsklara. I november genomfördes ett seminarium om fallolyckor. Professor Gösta Bucht berättade om varför vi faller och konsekvenser för den enskilde. Vi fick även en del praktiska tips på övningar av en sjukgymnast samt broschyrer med tips från Socialstyrelsen. En rapport om Psykisk hälsa presenterades vid ett seminarium i samarbete med Nestor.

Seminarierna är generellt mycket uppskattade. Detta till trots finns anledning att kritiskt granska utformningen av distriktets seminarier jämfört med exempelvis föreningarnas månadsmöten och andra sammankomster. Vi önskar att fler medlemmar besöker våra seminarier.

Seminarier med företrädare för KPR och SPR i Stockholms stad anordnas regelbundet och var för sig. Seminarierna bygger huvudsakligen på erfarenhetsutbyte och utveckling av respektive roller i KPR och SPR. Då förutsättningarna för arbetet är olika kommer även

fortsättningsvis dessa seminarier att genomföras som separata arrangemang. Dessa träffar är mycket uppskattade.

Representanter från distriktet finns såväl i Nestors Äldreråd som i Äldrecentrums FoU råd. Vi har även bjudit in företrädare för såväl Nestor som Äldrecentrum som föreläsare vid våra seminarier. Bägge verksamheterna bedriver viktig forskning och utveckling som vi som organisation har glädje och nytta av.

I början av året ägde tre utfrågningar av sittande majoritet resp. opposition i Landstinget rum med fokus på sjukvårdsfrågor. Den tredje utfrågningen strax innan valet ägde rum i samarbete med PRO. Samtliga utfrågningar ägde rum i Landstingssalen. Utfrågningarna var mycket välbesökta och uppskattade.

Under hösten har ett projekt om undersökning av samtliga vårdcentraler ur äldreperspektiv i länet diskuterats i samarbete mellan SPF Seniorerna, PRO, RPG och SKPF Pensionärerna. Riktlinjer har dragits upp, kontakter med SLSO och HSF har tagits. Vi har motsvarande undersökning i region Jönköping som modell. Planeringen går ut på att intervjustart sker någon gång i mars-april 2019. Ett stort antal intervjuare kommer att behövas.

Trafikpolitik

Även 2018 har handlat om nya biljettpriser, färdtjänstupphandlingar, tilldelning av resor, extra resor och resor över länsgränsen med färdtjänst samt plattsformsbarriärer. Utbyggnaden av nya tunnelbanelinjer, ny trygghetskampanj med tema "Kollektivkurage" har också präglat 2018. Ständiga förseningar, indragningar och ändrade turer av busstrafik och färdtjänst p.g.a av alla ombyggnader i Stockholm City har också påverkat SL-resenärerna. S.k. "spårspring" är utöver signal- och växelfel de största orsakerna till alla förseningar.

Under 2019 kan vi se fram emot att felet med de nya rulltrapporna åtgärdas, nya tunnelbanevagnar med sidsittning tas i bruk samt att man till hösten kan passera spärrarna med kontokort. Detta gäller inledningsvis bara fullbetalande. Vidare kommer en tjänst som resenärsombudsman att inrättas.

Marknad och kommunikation (Målområde: Öka vår synlighet) , ansvariga Christina Björklund (sammankallande), Maris Sedlenieks, Eva Öhbom Ekdahl

Distriktsbroschyr i tryck- och webbversion var klar till september och kunde delas ut på Senormässan i oktober. Nya broschyren mottogs väl och den tryckta upplagan är för närvarande slut men går tillsvidare att läsa på distriktets hemsida. En ny tryckt version är planerad till hösten 2020.

Tryckta Distriktsbladet - TDB distribueras som bilaga två gånger per år i tidningen Seniorens januari- och augustinumner. Distriktet svarar för innehåll, layout och utgivning. Det tryckta bladet finansieras huvudsakligen av annonsintäkter.

Digitala Distriktsbladet - DDB sänds med mail till alla medlemmar inom distriktet som lämnat/uppdaterat sin mailadress. Under året har digitala blad sänts 8 gånger och är

anpassade för att läsas på läsplattor eller smarta telefoner. Sedan augusti har kansliet ansvar för DDB och material sänds till kanslichefen.

Mässor och utställningar

Seniordagen i Kungsträdgården i maj ägde rum för fjärde året i rad.

I seminarietältet hälsade Stockholmsdistriktets ordförande Monica Ulfhielm välkommen och ställde frågor till de inbjudna gästerna Torun Boucher (ordförande i äldrenämnden) och Dennis Wedin (M) också äldrenämnden om hemtjänsten i Stockholms stad. Det vackra vädret drog mycket folk till vår monter. Seniordagen är ett gratisevent för besökarna.

Seniormässan i Älvsjö i oktober ägde rum för 24:e året i rad. Denna mässa betraktas som årets huvudmässa och riktar sig till seniorer och vi träffar medlemmar likväl som presumtiva. Det är den mässa som också genererar flest nya medlemmar. Så även detta år.

Måluppfyllelse 2018

Budgeten

Stämman 2018 godkände ett underskott på 100 tsk. Resultatet blev ett underskott på 117 500 kr. En icke budgeterad kostnad på 18 000 uppstod genom att distriktet anordnade en dialogkonferens med anledning av pågående arbete med översyn av gällande stadgar. Vidare anordnade distriktet ett antal konferenser med utfrågning av landstingspolitikerna med anledning av valet. Dessutom annonserade vi tillsammans med PRO i samtliga Mitti-tidningar i distriktet om att kryssa en senior i valet. Dessa kostnader på c:a 37 tsk var inte heller budgeterade. Samtidigt har vissa projekt kunnat genomföras till lägre kostnader än budgeterat. Så t.ex. blev Event 2018 nästan 71 tsk lägre än budgeterat. Slutligen har förbundet korrigerat medlemsavgifterna som bidrog till att öka intäkterna med 20 000 kr. Sammantaget är årets resultat 17 500 kr sämre än budget.

Övriga mål

Fler och engagerade medlemmar

- Vid utgången av 2018 har distriktet uppnått 48 000 medlemmar
- Föreningarnas nyrekryterade medlemmar ökar
- Avhopp från SPF Seniorerna minskar

Tyvärr måste vi konstatera att vi inte lyckats vända den negativa trenden. Antalet medlemmar fortsätter att minska. Grundproblemet är att vi inte lyckas behålla våra befintliga medlemmar medan rekryteringen av nya medlemmar är tillfredsställande.

En organisation i tiden

- Föreningarnas administrativa stödsystem fungerar
- Föreningarna upplever delaktighet i distriktets arbete
- Föreningarna uppskattar och har nytta av distriktets arrangemang

Våra administrativa stödsystem fungerar bättre och systemen har nu övergått i förvaltningsläge. Trots detta återstår åtskilliga krav på förbättringar. Två arbetsgrupper, en för Episerver och en för Miriam, har haft i uppgift att presentera viktiga krav på förändringar.

Skriftliga utvärderingar sker alltid efter konferenser och seminarier. Dessa får genomgående höga betyg. Däremot har vi inte systematiskt mätt upplevelsen av delaktighet i distriktets arbete. Vår uppfattning är att det återstår en del arbete för att nå ett tillfredsställande resultat.

En stark röst för seniorerna

- Antalet kommuner i distriktet som infört Lagen om Valfrihet (LOV) har ökat jämfört med 2016
- Distriktet har regelbundna kontakter med landstingspolitiker inom SLL och kommunpolitiker i Stockholms stad
- Hög ålder och otrygghet hos äldre beaktas vid önskan om plats på vård- och omsorgsboende
- Kommunerna har fast vårdkontakt för äldre sjuka som underlättar övergång från landsting till kommunal vård
- Kommunerna upprättar "äldreplaner"
- Medicinskt omotiverade åldersgränser har tagits bort inom landstingets ansvarsområde
- Kommunen får anställa geriatriker

Beträffande kommuner som infört LOV konstaterade vi att alla utom två kommuner tillämpar lagen och att de två kommunerna aktivt tagit ett beslut att inte införa det. Nu är det viktigt att följa upp tillämpningen inom distriktets kommuner, då politiska majoritetsskiften efter valet 2018 kan påverka tidigare beslut.

Hög ålder m.m. vid prövning om plats på ett vård- och omsorgsboende ska numera ske. Dock är det mycket svårt att avgöra hur det tillämpas i praktiken.

Övergången från landsting till kommun av utskrivningsklara regleras numera av en särskild lag som trädde i kraft den 1 januari 2018. Inom Stockholmsdistriktet kunde systemet inte fullt ut tillämpas förrän i mitten av november 2018 p.g.a. att journalsystemen inte var kompatibla. Hur det kommer att fungera blir en viktig fråga att följa upp under 2019.

Medicinskt omotiverade åldersgränser för olika former av screening är en fråga som numera ständigt diskuteras i riksdagen och på socialstyrelsen, som är den myndighet som utfärdar anvisningar. Inget hindrar dock den enskilda regionen att fatta sina egna beslut.

Att kommunerna ska få anställa geriatriker är en svår fråga så länge professionen motsätter sig förändringen.

Numera har alla regioner utom Stockholm kommunaliserat hemsjukvården, vilket gör att region Stockholm och kommunerna har en utmaning i att utforma en stabil och hållbar samverkan så att patienterna får en "sömlös" vård som hänger ihop och inte brister i någon del.

Öka vår synlighet

- Distriktet är engagerat i fem kulturella träffpunkter för medlemmarna
- Våra mässor rekryterar 200 nya medlemmar

Målet att rekrytera 200 nya medlemmar i anslutning till mässor har uppnåtts. Vi anser också att vi är välkända som organisation bland samtliga kommuner och i landstinget. Vidare har vi fem kulturella mötesplatser för medlemmar.

Valet 2018

Hela organisationen inom SPF Seniorerna på alla nivåer arbetade gemensamt med följande prioriterade områden under valrörelsen under det gemensamma temat Tryggt liv som senior:

- Trygg ekonomi
- Tryggt boende
- Trygg vård och omsorg

Omfattande resurser satsades för att på olika sätt informera om de äldres situation och hur vi driver dessa frågor gentemot politiker och andra beslutsfattare.

Bl.a. arrangerades tre utfrågningar av landstingspolitiker i landstingshuset ang. sjukvårdsfrågor med fokus på de äldre, varav ett av arrangemangen genomfördes tillsammans med PRO. Samtliga utfrågningar var mycket välbesökta. Vidare har vi vid två tillfällen tillsammans med PRO haft annonser i samtliga Mitti-tidningar om vikten av att kryssa en senior i valet 2018.

Distriktet haft enskilda överläggningar med ett antal politiska partier på lokal och regional och nationell nivå.

Ett exempel är när socialdemokratiska riksdagsledamöter våren 2018 bjöd in företrädare för seniorerna till ett rundabordssamtal på temat "Att åldras i Stockholms län". BRÅ och polisen presenterade oroväckande information om internationella ligor som utövar hot, våld och bedrägerier riktade mot äldre.

Vid seminariet i Kungsträdgården på Seniordagen i våras, där vi stod som arrangör, diskuterades hemtjänstens utformning mellan majoritet och opposition i Stockholms stad.

Aktiviteter 2018

Datum	Aktivitet/utbildning	Deltagare (c:a)
Januari		
23	Politikerutfrågning, Landstingshuset	75
Februari		
7	Politikerutfrågning, Landstingshuset	56
15	Dr KRY, ABF Huset	42
Mars		
8	Programdag, ABF huset	56
9	Etnografiska museet	23
13	Utbildning för nya medlemssekreterare	4
15	Utbildning för nya medlemssekreterare	9
16	Tekniska museet	8
19	Utbildning för nya hemsidesansvariga	12
20	Apotekets nya roll, ABF huset	54
21	Utbildning för nya ordförande och sekreterare	12
22	Utbildning för nya hemsidesansvariga	8
23	Etnografiska museet	20
24	Processen kring utskrivningsklara	25
26	Utbildning för nya ordförande och sekreterare	8
April		
12	Årsstämma, Birger Jarl	104
13	Medelhavsmuseet	
13	Tekniska museet	3
13	Naturhistoriska museet	20
16	Afasi, ABF huset	31
17	I huvudet på Alexander Lervik, Kulturhuset	8
19	Ordförandekonferens, Birger Jarl	101
24	Processen kring utskrivningsklara, ABF huset	25
25	Utbildning för nya kassörer	15
27	Medelhavsmuseet	55
Maj		
8	Seniordagen, Kungsträdgården	
8	Café Opera	187
11	Östasiatiska museet	55
18	Tekniska musset	2
17-19	Trädgårdskryssning, Estland	210
23	Hörsel	10

23-27	Medlemsresa, Färöarna	19
25	Östasiatiska museet	
Juni		
3-7	Medlemsresa till Vilnius	30
Augusti		
23	DM Hjärnkoll	15
28	Avtalsresa för reseombud	30
September		
3-7	Medlemsresa Vilnius	35
17-18	Skaldjurskryssning med Birka	101
18-19	Ordförandekonferens	85
22	DM Bridge	46
25	Utbildning för nya valberedare	18
28	DM Golf	60
Oktober		
2-4	Seniormässan, Älvsjö	
7-8	Reseombudsutbildning & konferens	33
9	Café opera	185
11	Brott mot äldre	39
15	Utbildning webbverktyget EPiServer	10
23	Vem tar hand om mig efter sjukhusvistelsen?	39
November		
6	Vikingaliv	27
8	Fallprevention	43
15	Psykisk hälsa	31
16	Dialogkonferens	57
19	Event på Intiman	198
21	SPR	29
21	Vikingaliv	27
22-23	Julbordskryssning (Birka)	102
December		
3	KPR	29
7	Glöggmingel för kassörer	13
10	Glöggmingel för medlemssekreterare	21
11	Glöggmingel för ordförande	22

Årsredovisning

för

SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet

802006-7537

Räkenskapsåret

2018

Styrelsen för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2018.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stockholmsdistriktet är en del av den rikstäckande organisationen SPF Seniorerna och omfattar geografiskt i princip Stockholms län. Stockholmsdistriktet är räknat i antalet medlemmar det största distriktet och omfattar 62 föreningar.

Föreningen har sitt säte i Stockholm

Främjande av ändamålet

Distriktet skall bidra till att främja SPF Seniorens mål genom att:

- Ordna utbildningar, studiedagar, informationsmöten, tävlingar och andra sammankomster för föreningarna
- Ge information om SPF Seniorerna till medlemsföreningar, allmänhet och media
- Verka för samordning av den verksamhet som bedrivs av pensionärsråden inom landsting och kommuner
- Verka för nybildning av nya föreningar

Flerårsöversikt (Tkr)	2015	2016	2017	2018
Huvudintäkter	3747	3821	3949	3904
Årets resultat	-22	64	47	-118
Soliditet	84%	85%	84%	83%

Förslag till disposition av årets resultat

Medel att disponera

Balanserad vinst	3 315 599
Årets resultat	<u>-117 512</u>
Summa	3 198 087

Styrelsen föreslår att vinsten 3 198 087 balanseras i ny räkning.

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter

Resultaträkning	Not	2018 01 01 2018 12 31	2017 01 01 2017 12 31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		1 879 320	1 879 320
Bidrag Stockholms kommun		959 820	962 820
Bidrag Landstinget		575 290	557 802
Övriga rörelseintäkter		489 582	549 251
Summa föreningens intäkter		3 904 012	3 949 193
Föreningens kostnader			
Lämnade bidrag		-656 962	-665 634
Projektkostnader		-762 893	-795 898
Övriga externa kostnader		-805 563	-738 209
Personalkostnader	2	-1 811 080	-1 717 785
Avskrivningar		0	0
Summa föreningens kostnader		-4 036 498	-3 917 526
Rörelseresultat		-132 486	31 667
Finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		15 279	16 171
Räntekostnader och liknande resultatposter		-305	-365
Summa finansiella poster		14 974	15 806

Årets resultat	-117 512	47 473
-----------------------	-----------------	---------------

Balansräkning	Not	2018 12 31	2017 12 31
----------------------	------------	-------------------	-------------------

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	2 400	6 000
Övriga fordringar	31 000	30 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27 818	34 389
Summa kortfristiga fordringar	61 218	70 389

Kassa och bank

Kassa och bank	3 783 948	3 865 722
Summa kassa och bank	3 783 948	3 865 722
Summa omsättningstillgångar	3 845 166	3 936 111

SUMMA TILLGÅNGAR	3 845 166	3 936 111
-------------------------	------------------	------------------

Balansräkning	Not	2018-12-31	2017-12-31
----------------------	------------	-------------------	-------------------

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid räkenskapsårets början	3 315 599	3 268 126
Årets resultat	-117 512	47 473
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	3 198 087	3 315 599

Kortfristiga skulder

Mottagna ej använda bidrag	231 825	239 955
Övriga skulder	112 126	98 414
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	303 128	282 143
Summa kortfristiga skulder	647 079	620 512

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 845 166	3 936 111
---------------------------------------	------------------	------------------

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag

Anläggningstillgångar

Tillämpade avskrivningstider: 5 år

Nyckeltalsdefinitioner

Huvudintäkter

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2018	2017
Medelantalet anställda	3	3

Not Förpliktelser

	2018-12-31	2017-12-31
Förpliktelser	0	0

Not Ställda säkerheter

	2018-12-31	2017-12-31
Ställda säkerheter	0	0

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Stockholm den 7 mars 2019

Monica Ulfhjeltn
Ordförande

Ritva Elg
Vice ordförande

Ann Hedberg Balkå
Vice ordförande

Christina Björklund
Styrelseledamot

Eva Öhbom Ekdahl
Styrelseledamot

Lena Hedquist
Styrelseledamot

May-Lis Rombo
Styrelseledamot

Anders Runelund
Styrelseledamot

Marij Sedlenieks
Styrelseledamot

Monia Sturén
Styrelseledamot

Margareta Sutton
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-

Jesper Eriksson
Auktoriserad revisor

Gun Tingsvall
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet

Org.nr 802006-7537

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet för räkenskapsåret 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SPF Seniorerna Stockholmsdistriktets finansiella ställning per den 2018-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2017 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 2018-03-08 med omodifierade uttalanden i *Rapport om årsredovisningen*.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelse och budget (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
 - skaffar vi oss en förståelse av den del av SPF Seniorerna Stockholmsdistriktets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
 - utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
 - drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
 - utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet för räkenskapsåret 2018.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

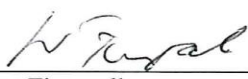
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 7 mars 2019

Jesper Eriksson
Auktoriserad revisor

Gun Tingsvall
Föreningsvald revisor

Stockholmsdistriktet

SPF Seniorerna
Stockholmsdistriktet

Torsgatan 37, 113 62 Stockholm
Telefon: 08-720 77 30

E-post: info@spfstockholm.se

Hemsida: www.spfseniorerna.se/stockholmsdistriktet